

Nuorttanaste

„Mutto go si oidne naste, de sadde si illoi.“

„Son (Jesus) læ dat čuvvgis iđđedes guovsonaste.“

Nr. 24.

16. jakkogærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakko-
dagast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe bokte.

Desember 1914.

»Nuorttanaste« olgusboutta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Friagirkko Samemisjon manaisida Korsfjord'ast.

Odne læ mist dat illo atte čatetet min lokkidi min miššon manaisida gova.

Nuftgo oundal juo muittaluvvum dam bladest, de vihatuvvui dat sida sodnabœive dam 19ad juli 1914.

Vi doaivop, atte vihatæbme dam Samednam vuostas manaisidast markaša ovta muittobázze sikke friagirkko miššonhistorjast nuftgo maidai Sameæduam dafhostge, ja mi læp gitevažak Ibmel vuostai, gutte ndnoi friagirkoi dam armo atte bajaseggit dam sida buristsivdnadussan dai vaivan gillajægje ja likkotes smavvaidi dam ædnama davemuš gæ-

čest. Ja mi doaivop, atte dat sida illodatta ædnagid, gæk dovddek vebaš Sameæduam dilalašvuoda.

Dat čajeti atte sida læi hui darbašlaš. Æp lifči mi goassege jakkam, atte hætte ja varnotesvuotta læi nuft stuores dam dafhost go dat čajeti. Mi æp sattam æp lakkage vuostaivalddet buok dai manaid, maid datto sidi oažžot. Go mi vuostas jage æp dattom valddet sida dievva, de addimek mi saje 17 mannai, maina 13 læ juo boattam. Ærak bottek mannel.

Mannelgo soatte algi, de læp mi ferttim addet saje vela æneb

manaidi. Dak divras aigek læ mangasa bigjam hættai, ja nuft læ ain ænebuk ferttim occat dorve min manai sidast. Nuftgo oundal muittaluvvum, de šittek dam sidi oktibuok 30 mana.

Manaisida gællarest læ maidai „Nuorttanaste“ prenttim-ladnja. Redaktorast læ fast sierra assamviesso, mi maidai gulla manaisidi. Ibmel buristsivdnedekus dam sida ja dam bargo!

Manaisida adressa læ:

Barnehjemmet,

Korsfjorden, Finnmarken.

Okta buoreb mailbme.

Ruben Garman læi okta gepismielalalaš nuora olmai. Obba su nuoravuoda aiges læi son cellam Ibmeltaga, mutto dal læi Ibmel orostattam su ja bigjam su buocamsenggi. Muttom bæive bodi su boares siessa oappaladdat su. Son læi oskolaš, ja viggai bovti-dattet su sielo jurdašedin Ibmel ja agalašvuoda ala.

„Dat læ duottavuodast okta hœjos mailbme. man siste mi el-oštep,“ celki siessa, „mutto dob-be bagjen gavdnu okta buoreb mailbme suddo morraštaga. Ikgo don aigoši boattet dokko?“

Ruben i vastedam, ja siessa sarnoi ain suina Jesusa birra: „Don diedak, son addi su hægas du oudast, ja dal vuordda son oažžot du bæstet. Son læ cælkam, atte dat gutte boatta su lusa, dam son i nordast erit. Alge ja rokkadala, Ruben, de galga farga šaddat buorre duina!“

„Mon aigom dagjat dudnji, siessa, atte mon læm rokkadallam mutto mon im jurdaš æmbo dakkat dam, dat i væket.“

„Dat læ riekta, „celki siessa.“ dat i væket, jos don ik osko. Ale gæca du ječad hæjos rokkusi ala, mutto Jesus ala, de don šaddak bestujuvvut, dastgo Jesus Kristus, Ibmel barne, varra buttesta erit buok suddost.“

Siessa manai sidi, morašlažat Ruben sielo diti, mutto rokkadalai siskaldasat su oudast. Mutto go son bodi fast nubbe gærde, legje dam buoccest buorek sagak mittalet: „Vuoi, siessa, dat læi duotta, maid don celkkik manemusta; gavdnu gal okta buoreb ja hær-vasebbo mailbme.“

„Dat læ dnotta, mutto doai-vokgo don ječad bæssat dokko?“

„Juo, dal læm mon matkuš-tæme dokko“, celki son likkolaš mojin. „Jesus læ andagessi ad-dam munji buok mu suddoid, ja dal mon im bala gukkeb šat jab-memest.“

Dat læi hærvas duodaštus.

Kristalaš dærvuodak

Lagesvuonast.

Hr. Ovla Andras!

Rakis viellja Hærra siste!

Mon aibašam duina dæivadet sagastallam varas ja damditi sad-dim daid sargaid dudnji.

Mi migjidi guoska de ællep mi dærvam rumaš ja vuoinalažat, daddeke harve duostap læt ilost; dastgo osko davja læ ucce. Mut-to maidnujuvvum lekus Ibmel, armost læm mon dat mi mon læm. Gitujuvvum lekus Ibmel, atte su fabmo læ maidai dugjum muge vieljai ja ain æraid nuftgo maidai oabbaid vaimoin, ja Hærra buristsivnedifçi min aiggomuša ain dassaçi go mi mitto juksat ja jabmem læ njielastuvvum vuoitton! Mutto Ibmeli lekus gitos, gutte adda migjidi vuoto min Hærra Jesus Kristus hokte!

Son addaši, atte su rika vi-vidanifçi birra buok, ja su sadne sataši orrot famoin min gaskast ja su Vuoina dugjuši su dagost min siste, nuft atte mi satašeimek dam baha vuostai čuožžot, gudnejattet min Hærra Ibmel emek, ællet buttesen dam mail mest ja læt oskaldasat gidda loa-pa ragjai nuft atte kruvno mi matašeimek oažžot! Ja jos Hærra farga boatta, de læ mu rokkus atte son vuolgatifçi barggides su lagjosis rappam varas osko uvsa lappum suddolažaidi, gæk vuostai-valddek evangeliuna ja gattek sin suddoidæsek. Oskolaš vieljak ja oabbak barrijek rokkadallat sin oudast, gudek æi vela læk vuosta-valddam bestujume Kristus siste, nuftgo maidai singe oudast gudek galggek sardnedet rathe evange-lium suddoi andagassi addujume su nammi.

Dat læ min savaldak, vare Don lifčik læmaš min lutte juov-labasiid, de lifçi juovlla bæivek mannam jottelet, mutto Ibmel le-kus maidnujuvvum, mist læ su sadne ja su Vuoina! Mutto dad-deke læ min savaldak, atte don farga oappaladdašik min. Boadak-go don farga Lagesvudni ja goas?

Leapatnssi savam mon buorre oddajage! Dærvuodak mist buokain. Muite min du rokkadu-

saidad siste! Du hœjos viellja
Lars Johnsen, Ifjord.

„Nuorttanaste“ videdæme

birra čallujuvvu:

Madavarjagest.

Dal mon jæram dust hr. re-daktøra, atte jurdašakgo birggit guokte kruvna jakkegærdest Nuort-tanastest, go mi riebmaš stuorru-det min blade nuft atte dat boad-šaši juokke vakkost olgust. Mon læm arvvalam mangasin stuorru-dæme birra, ja si læk læmaš miettas dasa, atte dat galgaši ol-gusboattet juokke vakkost. Vela datge, gæk æi doala dam blade, aiggok algget doallat, go bære dat boadaši juokke vakkost olgus.

Dat læ gal jierbmai soaba-tægje ašse, atte juokke okta dal-le miellasebbut doalla blade, go dat boatta juokke vakko olgus.

Mi dattop diettet, atte birg-getgo don daina kontingentain, ja jos birgget de galgak almotet, at-te „Nuorttanaste“ olgusboatta juokke vakko ja maksa 2 kruvna jagest — manna oddajage.

Mon datom, atte don bijak blade ala dam bitta, maid mon oaiveldam. Mon læm barggam ja im aigo hættet barggamest nuft gukka go dat min bladaš læ; mon bargam stuorrudæme ala. Mui-top mi vieljak ja oabbak, atte mist læ dušse okta ucca bladaš, mi prenttijuvvu min ædne gilli, Barggop mi dam videdet! Ja mi oaidnep moft hæjot dat jotta — min okta samegiel bladaš.

Ollo dærvuodak buok blade lokkidi gukken ja lakka.

M. Mikkelsen.

Laggovuonast.

Dal čalestam mon maidai moadde sane dam min rakis blad-dai „Nuorttanastai“ dam, atte igo lifçi buoreb dat, atte go algaši bladde olgusboattet juokke poas-tast, vai olbmuk ožžok diettet æmbo sagaid ja šaddek dalle var-rasebbu sagak, go bladde algaši boattet juokke poastast. Jos juo mavsaši æmbo, dat i dagaši maide-gen, vaiko mavsaši moadde kruv-nu jagest. Mon gal mavsašim

ainas go berre mon ožošim davjebut sagaid gullat. Ja dat livči havskeb migjidi, gæk blade læp vuordemin, go boattep poastasagjai, de migen ožošaimek poasta; mutto dal go boattep poastasagjai, gullat poasta, de migiidi i læk mikkegen bladid, bære dačak læt gæk ožžok bladid. De hæitam mu fuones čallagam dam have, ja čalet ain dam blade birra, jos mataši stuorrut. Ja must ollo dærvuodak buok blade lokiidi.

I. P e r s e n .

Hr. redaktøra.

Dal aigom mon čallet moade sane dam min ucca bladaši jos dat læ vejolaš oažžot sisa. Maidai monge savam, atte dat min ucca bladaš galgaši videduvvut dainago dat læ ucce. Dat galgaši ainast læt stuorab ja dasto vela dat galgaši olgus boattet davjab go dal boatta. Gal dat galgaši uccemusta olgusboattet golma gærde manost.

Dal hæitam mon čallemest dai sanid. Dærvuodak buokaidi.

Mathis Abrahamsen, Slotten.

Rakis „Nuorttanaste” ustebak!

Daina nummarin nokka min blade jakke 1914, nuftgo maidai dat 16 jakkegærde. Aigge manna jottelet. Fast læ okta jakke vassam ja Ibmel læ addam migjidi fast armo ællet ovta ođđa jakkai. Muttomak »Nuorttanaste» ustebinge læ mannam agalašvuoda sisa dam vassam jagest. Dušše namma vel læ baccam min girjidi mutton dam ala, atte si legje gærde ællemgirji siste. Daggar læ olbmū ællem.

Ollo læ gal nubbastuvvam damge vassam jage sisa — æmbo go oktage lifči nagadam jakket. Gi lifči jakkam 1914 algoat atte jubilæumjake galgai šaddat daggar imašlaš jakke. Dam sagjai go mi lifčimek galgam navdašet dam jage 1914 rafhin ja vuoinadusain nuftgo mutton duom rafhetes jage 1814, goas gal læi vaddes aigge, de dam sagjai ollimek mi mæsta sæmma dilalašvuodaš sis.

Sæmmastgo Norga albmug læi illo-dæme buoremusat Norga čuottejakka-saš rafhe ja likko diti, de jabmagodi obba Europa, ja bagjel 4 mano læ juo dat issoras soatte bistam, mi læ dakkam duhati ja fast duhati likko-tæbmen. Mutto Ibmel læmaš erino-maš buorre min ædnam vuostai. Son læ sæstam min ædnama daina issoras varragolgatusain dam ragjai. Igo mist læk gædnegasvuotta gitet Ibmela dam oudast? Juo vissasi.

Juokke jakke guođđa muitō maņ-nasis — morraš daihe ilo.

*

Maidai Same našonastge læmaš su muittojakke dat 1914. — Samid rakis usteb »Nuorttanaste» læ maidai damge jagest vagjolam birra nuftgo mutto dam ala, atte Sameædnamest ain gavdnu okta olmuščærdda, man namma læ Sabmelaš. Vaiko orru mut-tomin dego Same albmug lifči vajal-dattujuvvum, ja vaiddimjieina gullo. Min rakis ædnegiella læ heittujuvvum skuvlain ja girkoin. Buok læ dušše darogilli, addeš gi addeš, ja gi i ad-deš, son baccus nufta! Ja gal dat læ akked, erinoamačet boarrasebbo olbmuidi gæk æi adde daro. I læk imaš, jos vela daggar vaiddalus gulluge. —

Mutto min aidno samegieblādē »Nuorttanaste» i læk damge jagest dattom vajaldattet su ustebides. Dat læ oappaladdam sin — josjoge mut-tomin vela aibbanamge.

Ja min ustebid čallagak min blade alde duodaštet, atte Samek læk ožžom dam blade rakisen ja sin oktasā savaldak læ: varre dat davjel olgus-boadaši, nuftgo damge nummarist čal-lujuvvu. Æi bala dast, jos vela dat mavsešge bæle æmbo. Buok dat ča-jeta, atte vela gavdnu Same našonast ædnegiella rakisvuotta, mi bagge sin dam čallet. Ja dat illodatta min ja adda migjidi ođđa movta fast algget sæmma bargo

ođđajagest 1915.

Mutto dat moraštatta min, go mi æp sate duttadet min rakis ustebid saval-dagaid blade stuorrodæme ja videdæ-me dafhost — vela damge ođđajagest nuft ainas go mi dam datošimek. — Ašše læ, atte dat blādē gulla min miššonai, ja nuftgo ouddal nama-tuvvum, de i gavnatam miššona hei-volažžan dam jage stuorrudet dam, go aigek læ nuft vaddas juokke daf-host. Jos dat lifči dušše redaktøra

valdest, de lifči »Nuorttanaste» juo 1915 vakko blādē; dastgo redaktøra gavdna atte dat gannatifči videdet blade vakkoblādēn, go kontingenta-aleduvvuši 2 kruvnoi jagest. Ja go »Nuorttanastest» dal juo læ arvo mielde 800 doallek, de læp mi dam oaiv-velest, atte doallid lokko dalle lassanifči 1000 ragjai, go vakko blādēn šaddaši ja æmbo ođđasid sistdoalaši. Go »Nuorttanaste» ožošī 1000 makse doalle — 2 kruvna jagest — de dat gartaši 2000 kruvna jagest, ja dalle fertteši gannatet blade olgusaddet juokke vakkost.

Mutto redaktøra doaivvo læ, atte gærde boatta dat bæivve, jos Ibmel ællem adda, atte »Nuorttanaste» šadda vakkoblādēn, ja atte dat i læk nuft bære gukken erit. Lekop mi gierdda-važak vuorddet ja allop šadda lossa-milli, jos vela dalla i algeš olgusboat-tet; mutto dam sagjai mi galggap barggat ain stuorab viššalvuodain dam ala, atte oažžot »Nuorttanastai nuft ollo doallid go vejolaš; dastgo dat læ dat vuostamuš ja aidno gavdno blade videdæbmai.

Sæmmastgo mi gittep buok blade mielbarggid ja doallid viššales ja oskaldes bargo oudast, maid si læk dakkam dam jagest 1914, læ min doaivvo, atte si æi vaiba daihe vajal-datte dam sæmma fidno doaimata-mest dam ođđa jagest 1915. Rakis ustebak, videdeket blade juokke lakai, vai dat ucca saddoš (bladaš) šaddaši stuora hærvas muorran Same našona gilvagardest (Samesogast).

Jagest 1915 i berreši ovtage Same dalost vaillot »Nuorttanaste». Muite, atte i dat mavse æmbo go 1 kruvna jagest. Dat i šadda nuft stuora olgusgollon du dallodoalatusast; mutto muite baica dam, atte go dak kruv-nak čoagganek dušše ovta sagjai, de dat satta šaddat stuora summan ja nuft bajasdoalatet min aidno blade!

Lepet damditi viššalak dinggot ja ja makset »Nuorttanaste», amas dam kassa læt guoros.

Loapadussi saddep mi vaimolaš gittosid ja dærvuodaš buok min doal-lidi ja lokiidi, ja doaivvop, atte di buokak bissobetet min oskaldas doal-len maidai damge ođđa jagest

Gitos boares jage oudast! Rathalaš ja buristsivdneduvvum ođđajakkel

Nuorttanaste doaimatusat.
Ovla Andras, redaktøra.

Brævak.

Lagesvuonast.

Boarrasemus olmuš Lagesvuonast, sist gæk dal læk ællemen, læ Kirsten Løkke. Son læ 90 jage boares akko, ja vazaša guolbest ja vela olgonge go buorre dalkke læ. Akkost læ manak ja manai manak 60, siega sidagodne.

Mutto læ vela okta æra akko Lanavuonast, Lagesvuonast, gæst læ vela stuorab sidagodne, vaiko iæ nuorab, 86 jage boares. Su manak ja manaimanak læk 73 lokuu. Akko læ nuft hævskalaš, atte moadde kilometer matke vazza čoaggemi, gost Ibmel sadne sardneduvvu, ja sane son læ vurkkim vaibmosis, ja sadne læ dugjum atte son læ šaddam odđa sivdnadussan.

Dat akko dalle go su boadnja eli ja soai doalaiga dalo, læva vissa maksam manga. Čabba ruđa værron gildi. Ja su manak ja sin manak maksam jakkasažat væro gildi, arvo mielde guokte čuotte kruvna. Šiega ruttasumma, mi galgaši læt vuorkkai bigjujuvvut, vai boaresvuoda beivin fast ožoši vøke dam kassast. Mutto maid? Akko rieppo fertte orrot muttom su manas lutte, gæst læk maidai manak, ige oazo maidege vekid kassast. Igo gieldda galgaši valddet vahaš oase su bajasdoalatusast dam garra ja divras aige?

I nuft arvvedæmest, atte akko gilla maidege heđid su burid manades lutte.

Goalmad akko læ Adamvuonast. Son læ 76 jage boares, son lokka girje čalbmeglasaitaga sikke bæivve ja lampa čuovgast nuftgo maidai goarro gabmagid ja roavgoid. Akko maidai jotta čoaggalmasain oaneb ja gukkeb matke. Dam boares oabba boadnja læi dat buok vuostamuš, gi bođi sudodovdoi ja cõlle kristalašvutti Stuoravuonast. Josjoge gumppe daidda guoskatam, mutto fast muittam guossalæmest ja čuožželam bajas ja dakkam dai vuostas dagoid, ja nuft læ Ibmel suge bisotam dam ragjai. Ibmel ačče laidde su ja mu ja buokaid, guđek læp ællembalgga alde, gidda loapa ragjai.

N. S.

Savašim dam bitta darogiel blađidi sisavalddujuvvut.

D. s.

Madavarjagest.

Hr. redaktøra!

Bivdam oazžot moadde sane min rakis „Nuorttanaste“ ala, maid aigom buttaset ja vanhurskaset čajetet duottan, atte i oktage sadne galga dast ucceduvvut ige lasetuvvut. Ja mon čalam roakkadet, atte i mu nierra ruvsud ige gietta dorgid, vaiko læ gal mu oazjalaš æno, namalassi Johan Volman oktan su golmain barnin, buokak olles jirmin ja olles šaddost, mai birra čalam.

Dast aigom mon muittalet dam stuora færran birra. Golbma bæive oudal juovllabasiid, maņebarg' cõkkedest, go „Varanger“ bođi, vulggim mon viežžat mu ganddan dampast, ja mu mielde legje maidai dampi mannik, gæk galgge Girkkonjarggi. Ja mon šaddim oudemusat dampa ruvddi boattet, ja mu æno vašaski dast Son bođi nubbin vadnasin, ja doppi dampa tovvi morin ja vašin, ja rotti badnegaske dam toavast nuft atte mu viellja læi mannat merri jos i nubbe vanas dast lifči læm baldast. Ja son dajai, atte igo vuoras olbmust læk buoreb skikka, go atte son galgga morin ja gaidodemid boattet. Ja go son dam læi dagjam, de buok su manak algge bælkket ja garrodemin Eanidæsek gaskik min ala. Ja oudalgo moai bæsaime erit dast, de časke si airomin mu vielja oalggai nuft atte airro manai rasta; mutto son væltadi, atte i son værjo værjo vuostai bajedam. Mu viellja dal buocca giedast ja fertte vuolgget doaktar lusa.

Im læk mon caidnam gostge daggar soapamõttom olbmuid, vaiko mon læm jõttam juo dam ragjai manga lagaš olbmuid gaskast, sikke vierrasid ja oappasid. Mutto i dast læm æra mikkegen sivvan go dat, atte sust šaddai gudne mannat go son i šaddam oudemusta damparuvddi, atte go daggar alla olmai šaddai maņedet — gæst læ ammat: son læ flõtmand, son læ poasta-olmai, son læ torv inšenor, son læ fyrvogter j. n. v. De fertte damditi arvostadnujuvvut. Dal goas læm čallemen, de čalam nuftgo dovdam ja

diedam, ja diedašim ollo, mutto im viša buok čallet. — — —

Ja velage mon dajam, atte celkkusek min vaiko manen bænan ja baken nuftgo si læ barggam ja ain barggik, gielestekusik si, bilkkedekusik, garotekusik min nuftgo si barggik ja læ barggam: mutto dak æi vahagatte min. Ja mon diedam vissa cõlkket, atte jos si mu rubmaš vahagattik, jos vela mu hægage valdašegje, de diedam vissaset, atte mu sielo æi vahagatte; dastgo mon doaivom; atte jos jabmem boattage, de audogassan doaivom ječčam Jesus ansaškættes jabmem ja gillamuša bokte.

Dal hæitam mon čallemest ja savam dævasvuoda buokaidi gukken ja lakka! Ja olles nama bijam vuollai, balakættai buvtam mon dam dævddet, vaiko duomo oudast.

Gersgoppest, december 1914.

Nils Joh. Kølpus.

Dam 'nummar

mielde čuovvo rekeg (mast maidai læ dinggom-sæddai) buok velgolaš abonntaidi. Dakkek nuft burist atte maksebetet dallanaga!

Vuolleduvvum hadlai.

A. Larsen samegiel muittalus girje „Bæivve-Algo“ vuovdujuvvu dal 80 ørai, porto 5 øra. Min kommisio-nærak, bigjek dam muittui.

Girje satta dingujuvvut mu bokte.

A. Larsen,

Repparfjord, Finmarken.

„Nuorttanaste“

maņemus nummar 24 (dat juni manost baccam nummar) olgusboatta oktanağa 15ad januar 1915 nummarin. Dat 24ad nummar šadda dalle nabbo dat maņemus nummar daidi, guđek æi læk maksam jage 1914 oudast.

Odasmatte dallanaga

kontingenta amas du blađde šaddat orostet! Mavse vel odđajakkaige nuft moft daro avisaiguim dakkujuvvu!

Nuorttanaste

— Same naššona aidno blađde — i galga vaillot ovtage Sabmelas dalost 1915. Dinggu dallanaga!

„Nuorttanaste“ čalle, prenttejagje ja olgusadde læ Ole Andersen, Kølsofjord.